

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**
Jilská 1, Praha 1
Tel.: 286 840 129
E-mail: nadezda.cadova@soc.cas.cz

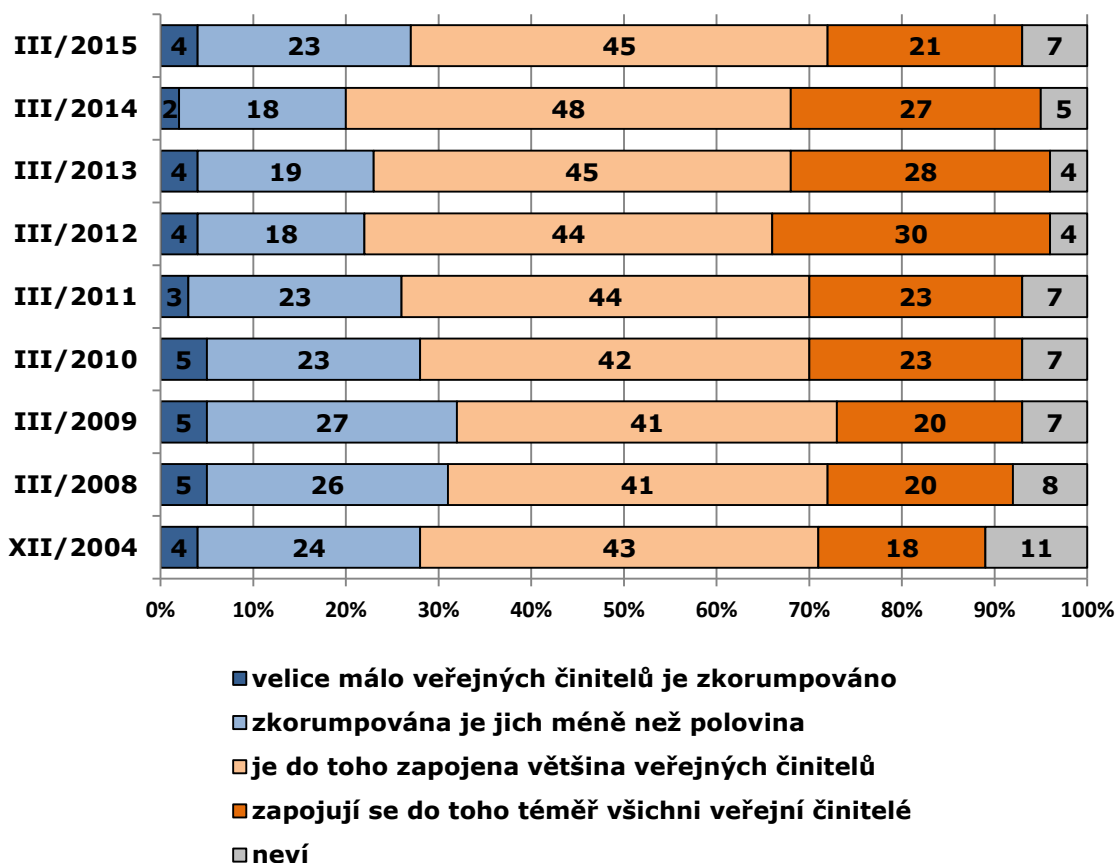
Názor na rozšířenost a míru korupce u veřejných činitelů a institucí – březen 2015

Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v15-03</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>2. – 9. března 2015</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1045</i>
<i>Počet tazatelů:</i>	<i>242</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem – kombinace dotazování PAPI a CAPI</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PO.38, OB.26</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>10. dubna 2014</i>
<i>Zpracovala:</i>	<i>Naděžda Čadová</i>

Do březnového šetření CVVM byly zařazeny otázky týkající se tématu korupce. Zjišťován byl názor občanů na rozšířenost braní úplatků mezi veřejnými činiteli a názor na míru korupce v různých institucích a oblastech veřejného života.

Jak je zřejmé z grafu 1, česká veřejnost braní úplatků vnímá jako velmi rozšířený jev. Dvě třetiny českých občanů (66 %) se domnívají, že do korupce je zapojena většina nebo téměř všichni veřejní činitelé. Necelá čtvrtina populace (23 %) zastává o něco optimističtější názor, že zkorumpována je méně než polovina veřejných činitelů. Pouze podle 4 % dotázaných je korupce spíše výjimkou, zbývajících 7 % tvoří odpověď „neví“.

Graf 1. Rozšířenost braní úplatků a korupce mezi veřejnými činiteli¹

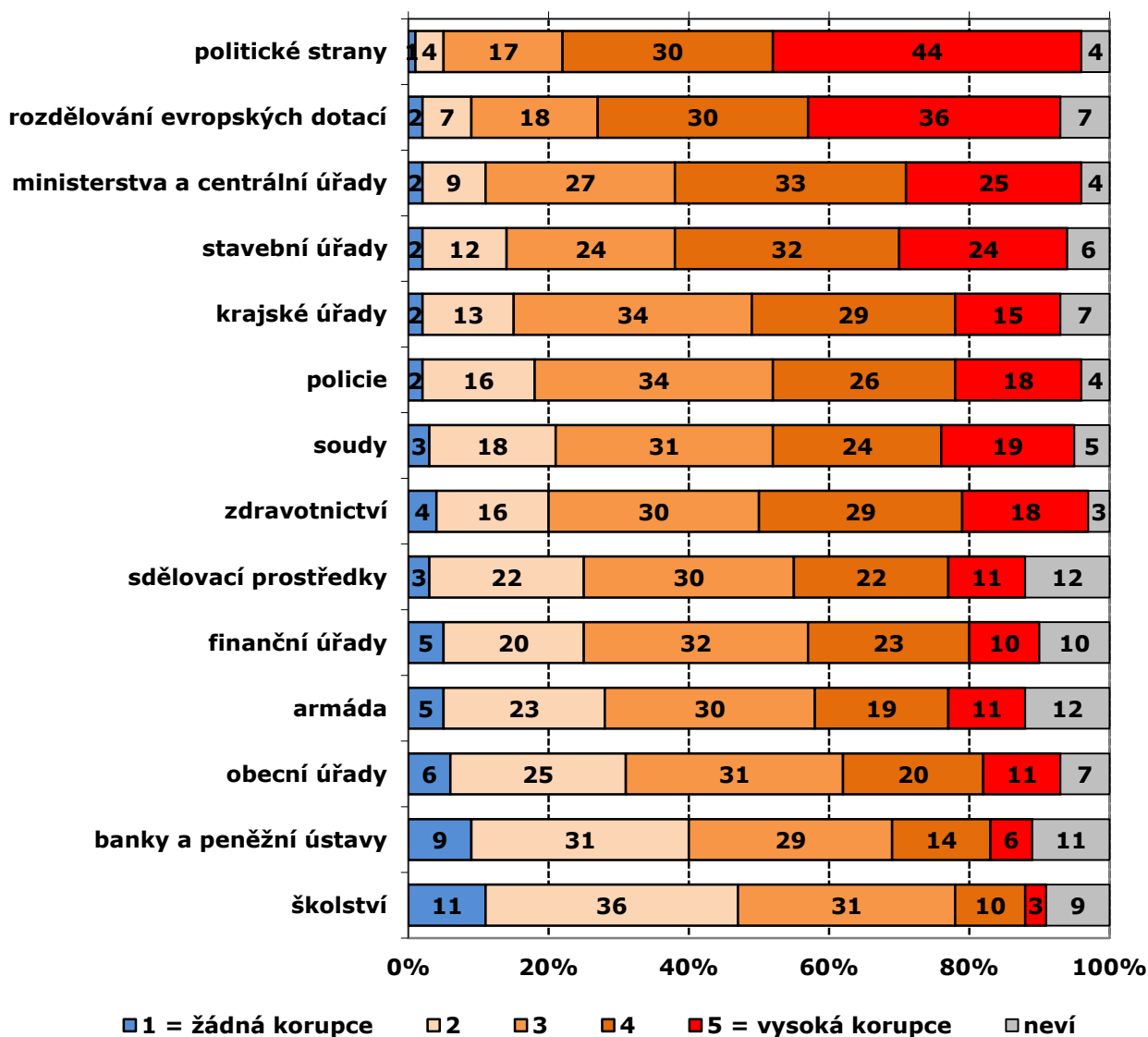
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., *Naše společnost 2.* – 9. března 2015, 1045 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Ve srovnání s minulým rokem jsou respondenti při posuzování míry rozšíření korupce poněkud optimističtější, podíl těch, kteří si myslí, že do korupce jsou zapojeni téměř všichni veřejní činitelé, poklesl o 6 procentních bodů a naopak o 5 procentních bodů vzrostl podíl dotázaných, kteří věří, že zkorumpována je méně než polovina veřejných činitelů. V aktuálním šetření je tak přesvědčení o braní úplatků a korupci jako většinovém jevu poněkud slabší než v letech 2012 až 2014 a srovnatelné s roky 2011 a 2010. Naopak optimističtější, než je tomu v současnosti, byli čeští občané v této otázce v letech 2008 a 2009.

Podrobnější analýza ukázala, že v názoru na rozšířenost braní úplatků a korupce se lišili lidé podle deklarované životní úrovně domácnosti, když optimističtější byli v tomto směru dotázaní, kteří svoji životní úroveň hodnotí jako dobrou. Přesvědčení o tom, že zkorumpována je většina či dokonce téměř všichni veřejní činitelé, se kromě respondentů deklarujících špatnou životní úroveň své domácnosti objevovalo častěji také u lidí, kteří se na škále levice-pravice zařadili nalevo.

Graf 2 shrnuje mínění občanů o míře korupce v institucích a oblastech veřejného života. Obecně jen minimum lidí připouští, že by takováto korupce neexistovala a u většiny položek je menšinový rovněž názor, že se vyskytuje pouze v malé míře (tj. známka 2).

¹ Znění otázky: „Jak rozšířené je podle Vás v této zemi braní úplatků a korupce? Velice málo veřejných činitelů je zkorumpováno, zkorumpována je jich méně než polovina, je do toho zapojena většina veřejných činitelů, zapojují se do toho téměř všichni veřejní činitelé?“

Graf 2. Míra korupce v institucích a oblastech veřejného života²

Pozn.: Dotázaní hodnotili na stupnici 1 až 5, kde známka 1 znamená nejnižší míru korupce a známka 5 nejvyšší míru korupce. Data řazena podle průměrné známky z odpovědí 1 až 5. Odpovědi „neví“ do průměru nejsou zahrnuty.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 9. března 2015, 1045 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Ze srovnání různých institucí a oblastí veřejného života výrazně nejhůře vycházejí politické strany, u nichž jsou o nejvyšší nebo téměř nejvyšší míře korupce (tj. známky 4 a 5) přesvědčeny přibližně tři čtvrtiny Čechů (74 %). Nejvyšší nebo téměř nejvyšší míru korupce si ale asi dvě třetiny lidí (66 %) spojují také s rozdělováním evropských dotací a nadpoloviční většina dotázaných také s ministerstvy a centrálními úřady (58 %) a stavebními úřady (56 %). Ze sledovaných institucí a oblastí je za relativně nejméně zkorumpovanou pokládána oblast školství, které 47 % dotázaných vystavuje známku 1 nebo 2. Relativně příznivěji jsou z hlediska možné zkorumpovanosti vnímány také banky a peněžní ústavy, obecní úřady a armáda. Z hlediska průměrné známky pak všechny

² Znění otázky: „Řekněte prosím, které z následujících institucí a oblastí veřejného života jsou podle Vás zasaženy korupcí. Obodujte je pomocí stupnice, kde jednička znamená žádnou korupci, pětka znamená korupci vysokou.“ Seznam institucí a oblastí veřejného života je uveden v grafu 2.

sledované oblasti s výjimkou školství a bank a peněžních ústavů dosahují hodnocení 3 a horší.

Tabulka 1. Míra korupce v institucích a oblastech veřejného života (časové srovnání průměrných známek)

	průměrná známka v roce 2001	průměrná známka v roce 2005	průměrná známka v roce 2011	průměrná známka v roce 2012	průměrná známka v roce 2013	průměrná známka v roce 2014	průměrná známka v roce 2015
politické strany	4,02	4,16	4,09	4,36	4,32	4,26	4,17
rozdělování evropských dotací	-	-	-	-	-	-	3,95
ministerstva a centrální úřady	3,68	3,77	3,69	3,98	3,95	3,91	3,75
stavební úřady	-	3,68	3,65	3,64	3,66	3,75	3,69
krajské úřady	-	3,34	3,34	3,46	3,49	3,60	3,47
policie	3,61	3,86	3,50	3,48	3,45	3,47	3,44
soudy	3,22	3,47	3,25	3,44	3,44	3,37	3,42
zdravotnictví	3,03	3,24	3,31	3,51	3,46	3,40	3,41
sdělovací prostředky	3,07	2,81	2,84	3,01	3,10	3,23	3,17
finanční úřady	-	3,11	3,00	3,08	3,14	3,18	3,15
armáda	3,34	2,90	3,34	3,24	3,13	3,09	3,07
obecní úřady	2,75	3,05	2,95	3,02	3,00	3,12	3,05
banky a peněžní ústavy	3,68	3,03	2,61	2,71	2,74	2,92	2,73
školství	2,42	2,61	2,47	2,79	2,61	2,58	2,53

Pozn.: Dotázaní hodnotili na stupnici 1 až 5, kde známka 1 znamená nejnižší míru korupce a známka 5 nejvyšší míru korupce. Průměry nezahrnují odpovědi „nevím“. Zvýrazněny jsou průměrné známky, u nichž oproti loňskému roku došlo ke změně hodnoty o více než 0,1 bodu.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Tabulka 1 prezentuje hodnocení míry korupce v institucích a oblastech veřejného života z hlediska vývoje v čase. Výsledky letošního měření ve srovnání s loňským rokem ukazují, že u 3 sledovaných institucí či oblastí došlo ke zlepšení, když jich průměrná známka je o více než 0,1 bodu nižší než v loňském roce. Lépe než v roce 2014 tak česká veřejnost hodnotí banky a peněžní ústavy, ministerstva a centrální úřady a krajské úřady. Naopak žádná z institucí si o více než 0,1 bodu ve svém hodnocení letos nepohoršila.

Z dlouhodobého hlediska můžeme vidět zlepšení hodnocení politických stran, které jsou v současnosti hodnoceny lépe než v letech 2012 a 2013. Oproti předchozímu desetiletí je lépe hodnocena policie, od roku 2011 se zlepšilo hodnocení armády. Také banky a peněžní ústavy jsou v posledních letech vnímány pozitivněji než na začátku minulého desetiletí. V porovnání s výzkumy z let 2001 až 2012 naopak došlo ke zhoršení hodnocení v případě sdělovacích prostředků.